

ezels

zijn geen paarden met lange oren

Voor veel mensen is de ezel een 'dommere' versie van het paard, met lange oren en een kwaststaart. Maar die omschrijving doet deze prachtige dieren écht wel oneer aan: ezels zijn vriendelijke, sociale, nieuwsgierige, leergierige, trouwe, sterke, sobere en bovenal ook slimme hoefdieren met een gezonde hang naar aandacht.

Ze zijn echte persoonlijkheden en houden van gezelschap. Ezels zijn gevoelige en aanhankelijke dieren en zijn niet graag alleen.

Terwijl paarden vluchtdieren zijn, verstarren ezels bij gevaar. Ze zullen zelfs eerder de aanval inzetten om hun hachje te redden

Veel mensen vinden ezels helaas lui, koppig, eigenwijs, niet zo sierlijk als een paard en bovenal ontzettend dom.

hoog knuffelgehalte

Door hun voorkomen en hun karakter blijken ezels een therapeutische werking te hebben. Je kunt ze knuffelen, aaien, borstelen en er heel rustig mee wandelen. Niets gaat snel met een ezel: de ultieme mindfulness. Aanraken is voor ons een manier om verbinding te maken en met hun aantrekkingskracht en het hoge knuffelgehalte zorgen ezels ervoor dat je ze gewoon graag wilt knuffelen en aaien!

voorouders

Alle tamme ezels stammen af van de Nubische wilde ezel of steppe-ezel en van de Somalische wilde ezel, dieren die zowel qua kleur als verschijning erg doen denken aan een 'standaard' ezel. Deze inwoner van het Afrikaanse continent is grijsbruin van kleur, met een donkere aalstreep op de rug, rechtopstaande, stugge manen en een lichtgekleurde snuit. De wilde voorouders van onze ezels zijn bijzonder robuust, maar worden desondanks met uitsterven bedreigd.

Ongeveer 3.000 voor onze jaartelling werden de eerste ezels gedomesticeerd Als last- en trekdier, ook op moeilijk begaanbare paden, speelden ze een belangrijke rol in het leven van onze voorouders. Het grote voordeel van ezels t.o.v. de runderen die tot dan toe gebruikt werden voor dat werk, is dat de ezel geen herkauwer is en dus veel minder tijd hoeft te spenderen aan eten.

In 24 Europese landen zijn nog 57 ezelrassen of variaties daarvan aangetroffen. Dat lijkt veel, maar het aantal dieren dat van de meeste rassen over is, maakt de ezel tot een bedreigde diersoort. De totale Europese ezelpopulatie bestaat, voor zover bekend, uit ruim 460.000 dieren. Van alle landen spant Bulgarije met 185.744 ezels de kroon, gevolgd door Spanje met 75.000, Albanië met 67.000, en Roemenië met 40.000 ezels.

ezels verdwijnen

In Griekenland is het aantal ezels in vijftig jaar dramatisch afgenomen. In 1950 waren er in Griekenland nog 508.000 ezels, in 1995 waren het er nog maar 95.000 en in 2008 waren het er nog geen 15.000.

Op Kreta leefden in 2008 nog maar 1676 ezels. Veel ezels zijn vervangen door auto's.

Probleem is dat de ezel niet als landbouwhuisdier te boek staat, waardoor allerlei Europese subsidies aan de neus van de ezel(bezitter) voorbij gaan.

uiterlijk

In grote lijnen lijkt een ezel wat op een paard, maar dan met langere oorschelpen, korte manen (haren aan de bovenkant van de hals), fijne hoeven en een staart die enkel op het einde met een lange pluk haar begroeid is.

Ezels komen voor in allerlei maten: van mini tot maxi. De meeste ezels hebben een schofthoogte van 1.20 meter. Er zijn ook mini ezels, met een schofthoogte van 1 meter. Twee rassen, Grand Noir du Berry en Poitou, zijn 1.40 meter hoog. De Poitou valt op door zijn lange haar.

Ook de kleuren verschillen. De bekendste ezelkleur is grijs. Meestal loopt er een kruis over de schouders, doorlopend in de manenkam en richting staart. Vaak zijn de snuit en de buik van een ezel wat lichter, maar dat is geen must.

De overige basiskleuren zijn: wit/ivoor (met blauwe ogen), rood/vos, bruin en zwart. Naast de basiskleuren kan de ezel ook witte aftekeningen op het hoofd en de benen tot zelfs grote witte vlekken hebben.

Wat eet een ezel?

Ezels kunnen gras eten, op voorwaarde dat het gras niet te rijk is en dat de ezels er niet de hele dag van eten. Gezondheidsproblemen zoals overgewicht en hoefbevangenheid kunnen dan optreden. Ezels 'maaien' niet hun hele weiland kort, maar gebruiken sommige stukken als mestplek.

In het wild maken ezels veel kilometers om hun eten te zoeken, dus ook in een weide hebben ze ruimte nodig.

Als er niet voldoende groenvoer is, kun je ezels bijvoeren met hooi, maar beter is het om stro te geven. Dit bevat weinig voedingsstoffen, maar een ezel is in staat om hier toch nog voeding uit te halen. Bovendien hebben ze wat te doen. Een goede hulp daarbij is een slowfeeder of hooinet: daaruit kan de ezel met mondjesmaat stro plukken. Een ezel heeft ook iedere dag vers drinkwater nodig en een liksteen voor wat extra mineralen.

Verzorging

De verzorging van een kudde ezels is vergelijkbaar met die van een kudde paarden. Dagelijks zorgen we voor voldoende voedsel en water, en mesten we het veld uit. Tijdens de ruiperiode (in het voorjaar) moeten de ezels flink geborsteld worden om hen te helpen met verharen.

Elke week controleren we de hoeven op steentjes, scheuren, etc. Aangezien onze ezels vrijwel dagelijks op rotsachtige grond verblijven en tijdens de wandelingen op asfalt en dirt roads lopen slijten hun hoeven op een normale manier. Als het nodig is, vijlt Arno de hoeven een beetje bij en 2 keer per jaar komt de hoefsmid van de CAWS voor een uitgebreidere controle. Meestal hoeft de hoefsmid niet veel te doen aan de hoeven.

Een keer per jaar komt de tandarts de gebitten van de ezels controleren. De kiezen van de ezels blijven groeien en soms zo snel, dat ze bijgevijld moeten worden om te voorkomen dat ze als een haak groeien.

Aandacht

Ezels genieten van aandacht. Je doet ze geen groter plezier dan een uitgebreide borstelbeurt en een knuffelmoment. Ook trainen wij onze ezels. We leren ze hun poten optillen, handig voor als er een steentje in zit en voor de hoefsmid.

We wandelen bijna elke dag met ze en dan leren we ze om netjes naast ons te lopen, niet te eten tijdens het wandelen, niet te rennen etc. Soms gaat het heel goed, maar soms is het ook een uitdaging.

Stal

Van nature komt de ezel voor in droge, warme gebieden en is hij niet voorzien op wisselvallige, koude winters. In tegenstelling tot bij paarden, is de ezelvacht niet waterafstotend. Na een flinke plensbui is de ezel nat tot op de huid, wat niet goed is voor zijn gezondheid.

Een ezel heeft daarom een inloopstal nodig waar hij kan schuilen voor de regen en de storm. Met hun grote oren vangen ze veel wind en daarom hebben ze een hekel aan storm. Ook de hoeven van ezels kunnen niet goed tegen vocht.

Weideveld

Op hun veld hebben de ezels voldoende ruimte, 4 terrassen met voldoende wilde groente, kruiden en een beetje gras om te eten en bomen om zich aan te krabben als ze jeuk hebben. We hebben een paar lege banden en een lege waterfles opgehangen waarmee ze kunnen spelen.

Er liggen overal takken, boomstammen waaraan ze kunnen knagen en we maken ze af en toe blij met olijventakken of takken van de moerbeiboom of de carobboom. Zo snel als bevers halen ze de bast van de takken. Er zijn een paar plekken op het veld waar de ezels zich graag in het zand rollen. Dit helpt hen tegen de insecten, die graag op en in hun vacht gaan zitten.

Balkende ezels

Een ezel kan erg luid balken, je kan het tot meer dan een kilometer ver horen. Als een ezel aanhoudend balkt, dan is er iets mis. Vaak zie je balkende ezels alleen in de wei staan: ze roepen om gezelschap. Onze ezels horen ons als we onderweg zijn naar hun veld en vooral Cleo en Zoë beginnen dan kort, maar hard te balken. Ze wensen ons goedemorgen.

Gedrag

Ezels verjagen van nature andere diersoorten. Het zijn territoriaal ingestelde dieren. Ezels leven van oudsher in dorre gebieden waar niet veel te eten is. Om ervoor te zorgen dat de soort kan voortbestaan, verjaagt de hengst iedereen die binnen zijn territorium komt. De merries helpen hem wanneer hij hulp nodig heeft. Grazers van een andere diersoort zijn niet welkom, want zij eten mee van het schaarse voedsel.

Met hun lichaamshouding maken ezels duidelijk of ze de sociale afstand willen vergroten of verkleinen. Een ezel die zijn oren in de nek legt, zijn hals strekt richting een andere ezel, de romp naar die andere ezel toedraait en de mond opent, is niet gediend van zijn gezelschap. Door te bijten of te dreigen houden ezels andere ezels van zich af. Dit gedrag doet zich voor tussen merries en hengsten en tussen hengsten onderling.

De begroetingshouding lijkt erg op de dreighouding, maar hierbij zijn de oren naar voren geplaatst in plaats van naar achteren. Het groeten zelf gebeurt door aanraking met de neus: neusje-neusje.

Wederzijdse huidverzorging is ook een vorm van aansluitingzoekend gedrag; het bevestigt het contact tussen ezelparen.

Ezels hebben goed ontwikkelde zintuigen. De tastzin, reuk en smaak geven ezels informatie over hun omgeving, vooral over wat eetbaar is. Het gehoor van het dier is redelijk goed. Tijdens het grazen op het veld kunnen andere leden van de kudde op een afstand van ruim 800 meter herkend worden. Ezels zien goed in het donker en hebben een goed overzicht over hun omgeving. Ze kunnen tegelijkertijd voorwerpen dichtbij en veraf scherp zien.

spel

Ezels spelen graag met elkaar, maar ook met hun verzorgers. Met inzet, geduld en rust kun je ze van alles leren. Vooral jonge ezels spelen graag onderling om hun krachten te meten. Zijn er geen soortgenoten, dan zullen ze het met andere dieren proberen. Het spel van ezels gaat er vaak hard aan toe. Ze zijn niet zachtzinnig in hun spel. Flink bijten, schoppen en steigeren, het hoort er allemaal bij. Daarom is het ook belangrijk dat je een ezel altijd van voren benadert, zodat hij niet verrast wordt als je plotseling aan zijn achterkant staat. Zijn eerste reactie kan dan zomaar een trap zijn.

ziekte en gezondheid

Ezels laten veel minder snel zien dat ze zich niet goed voelen dan een paard. Daarom is het belangrijk dat je opmerkt wanneer het dier zich anders gedraagt als normaal. Ezels moeten elk jaar een of twee keer ontwormd worden en ook een tandarts is jaarlijks nodig voor gebitscontrole. Ook hoefcontrole is erg belangrijk. Je kunt zelf de hoeven controleren op steentjes en eventueel de hoeven bijvijlen. Als de hoeven door het lopen niet genoeg slijten, moet de hoefsmid de hoeven bijknippen.

Als een ezel een goede gezondheid heeft, goed behandeld is en goede voeding heeft gehad kan hij zomaar 30 tot 40 jaar oud worden. Er zijn zelfs ezels die 50 jaar worden.

